

41Projekt

z dnia 12 lutego 2026 r.

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR/...../2026

RADY GMINY POŚWIĘTNE

z dnia lutego 2026 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Poświętne na lata 2026-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436), w związku z art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Gminy Poświętne uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Poświętne na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Poświętne.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026.

Przewodniczący Rady

Elżbieta Fiedorek

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Poświętne na lata 2026 -2028

I. Postanowienia ogólne

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1986 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
2. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo -wychowawczych i socjoterapeutycznych,
3. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
4. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
5. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii dotyczą w szczególności:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
5. pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji tych zadań opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poświętne, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Celem działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jest redukcja problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi i uzależnieniami behawioralnymi w całej populacji, a nie tylko w grupach ryzyka. Działania te powinny obejmować szeroko zakrojoną profilaktykę, edukację, leczenie i reintegrację, a także działania ograniczające szkody zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnień. Działania podejmowane przez Gminę Poświętne na rzecz ograniczania szkód zdrowotnych powodowanych przez substancje psychoaktywne i uzależnienia behawioralne skierowane będą do wszystkich mieszkańców gminy. Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

II. Podstawa prawna

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii opracowano na podstawie następujących aktów prawnych:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

III. Charakterystyka zjawiska

Osoba uzależniona to każdy, kto odczuwa silną, trudną do kontrolowania potrzebę zażywania substancji psychoaktywnej lub wykonywania pewnych czynności, nawet wbrew negatywnym konsekwencjom. Uzależnienie jest chorobą wpływającą na sferę fizyczną, psychiczną i społeczną, charakteryzującą się utratą kontroli, negatywnymi skutkami zdrowotnymi i społecznymi, a także objawami abstynencji przy odstawieniu.

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych takich jak, alkohol czy narkotyki, uzależnienia behawioralne i przemoc domowa, są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Z różnych przyczyn popadania w uzależnienia zasadniczą rolę

odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Podstawowe cechy osoby uzależnionej:

- osoba odczuwa silną potrzebę (głód) zażycia substancji lub wykonania czynności;
- brak kontroli, trudności z powstrzymaniem się od kompulsywnego zachowania, nawet po podjęciu decyzji o zaprzestaniu;
- ignorowanie konsekwencji mimo świadomości negatywnych skutków, które mają wpływ na zdrowie, sytuację rodzinną oraz zawodową;
- nadmierne zaangażowanie, czynność czy substancja staje się centralnym elementem życia, a zaniedbywane są inne obszary, takie jak praca, relacje rodzinne lub społeczne;

Rodzaje uzależnień:

- od substancji psychoaktywnych np.: od alkoholu, narkotyków, nikotyny;
- behawioralne: np. hazard, zakupy, uzależnienie od internetu, od telefonu czy uzależnienie od pracy.

Na terenie gminy Poświętne jest wiele osób korzystających z pomocy społecznej. Część mieszkańców nie radzi sobie z problemami życiowymi i potrzebuje wsparcia. Zgodnie ze sprawozdaniami za lata 2022-2025 wśród głównych powodów trudnej sytuacji w rodzinach, możemy wyróżnić ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, alkoholizm. Poniżej prezentujemy dane dotyczące powodu przyznania pomocy społecznej w latach 2022-2025.

Tabela nr 1. Powody przyznania pomocy społecznej 2022-2025

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok			
	2022	2023	2024	2025
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Ubóstwo	64	58	53	52
Potrzeba ochrony macierzyństwa	30	26	23	21
Bezrobocie	34	29	24	35
Niepełnosprawność	6	7	8	11
Długotrwała lub ciężka choroba	13	13	11	14
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem, w tym:	6	6	7	8
- rodziny niepełne	4	4	4	5
- rodziny wielodzietne	2	2	2	2
Alkoholizm	3	3	2	3
Narkomania	1	0	1	0
Przemoc domowa	0	0	0	1
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	2	0	1	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	0	2	2

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Poświętnem na podstawie sprawozdań rocznych MRiPS-03 2022-2025.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poświętnem

Nadal główną przyczyną przemocy są problemy związane z uzależnieniem od alkoholu. Gdy wskazano, iż osoba wobec której prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty nadużywa alkoholu, w stosunku do takiej osoby podejmowane są działania we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punktem Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym lub Przemocą w Rodzinie.

Prowadzono działania interwencyjne w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym lub Przemocą w Rodzinie. Prowadzenie zajęć terapeutycznych w wymiarze 2 godzin tygodniowo w każdy poniedziałek. Poradnictwo jest bezpłatne oraz odpowiadające na potrzeby mieszkańców. W 2024 roku w Punkcie Konsultacyjnym przeprowadzono 36 indywidualnych spotkań terapeutyczno-informacyjnych. Porad udzielono 14 mężczyznom i 22 kobietom. Wszystkie porady dotyczyły sytuacji związanych z problemem alkoholowym, a 5 dotyczyło przemocy.

Tabela nr 2. Liczba wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poświętnem w latach 2022-2025.

Rok	Liczba wniosków do GKRPA	W tym liczba wniosków z Grupy diagnostyczno-pomocowej
2022	8	0
2023	9	0
2024	10	1
2025	7	0

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Poświętnem.

Z informacji uzyskanych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Poświętne wynika, że na dzień 31.12.2025 r. teren gminy zamieszkiwało 3219 mieszkańców. Najnowsze dane potwierdzają, że sytuacja demograficzna w całej Polsce jest trudna. Nadal utrzymuje się tendencja spadkowa przyrostu naturalnego na terenie Gminy Poświętne.

Tabela nr 3. Liczba osób zameldowanych na terenie Gminy Poświętne w latach 2022-2025

L.p.	Rok	Liczba osób
1.	2022	3329
2.	2023	3290
3.	2024	3259
4.	2025	3219

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ewidencji Ludności Urzędu Gminy w Poświętnem.

Zespół Interdyscyplinarny w Poświętnem

Nadużywanie alkoholu stanowi istotny czynnik ryzyka wystąpienia przemocy domowej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Dane pokazują, że liczba założonych Niebieskich Kart z roku na rok zwiększa się.

Tabela nr 4. Liczba prowadzonych Niebieskich Kart na terenie gminy Poświętne w latach 2022-2025

Rok	Liczba prowadzonych Niebieskich Kart	Liczba wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	Liczba wniosków do GKRPA
2022	6	1	0
2023	3	0	0

2024	6	2	1
2025	5	0	0

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Poświętnem

Tabela nr 5. Liczba formularzy "Niebieska Karta - A" wypełnionych w latach 2022-2025 r. przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY "NIEBIESKA KARTA" na terenie Gminy Poświętne				
Rok	2022	2023	2024	2025
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	1	1	2	1
Policja	5	2	4	1
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0	0
Żandarmeria wojskowa	0	0	0	0
Pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielem organizacji pozarządowej	0	0	0	0
ogółem	6	3	6	2

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Poświętnem

Na podstawie danych pozyskanych ze Szkoły Podstawowej w Poświętnem prowadzone są działania mające na celu diagnozę sytuacji szkolnej: dotyczące spożywania alkoholu, substancji odurzających, narkotyków i palenia papierosów. Działania podejmowane przez szkołę polegały w szczególności na systematycznym, przynajmniej corocznym rozpoznawaniu i diagnozowaniu zagrożeń związanych z uzależnieniem, zapobieganie powstawaniu problemów poprzez kształtowanie oraz rozwijanie postaw i umiejętności pomocowych oraz udzielenie pomocy (porad, informacji) dla osób z trudnościami, wczesna identyfikacja czynnika ryzyka przemocy. Dostarczano informacji o narkomanii i jej skutkach oraz w zakresie zapobiegania uzależnienia od środków odurzających podczas godzin wychowawczych i na innych przedmiotach. Szkoła realizuje działania prowadzone wobec rodziców, o charakterze wychowawczym, edukacyjnym, informacyjnym oraz profilaktycznym, które polegają na, spotkaniach z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą, dyrektorem szkoły. W szkole systematycznie prowadzona jest edukacja prozdrowotna, promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia. Działania prowadzone są w ramach realizacji zajęć edukacyjnych i wychowawczych.

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych: alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych oraz wiedzy na temat uzależnień a także formach spędzania wolnego czasu. W badaniu wzięli udział uczniowie szkoły podstawowej w przedziałach wiekowych: klasy 6 i klasy 7-8. Przeprowadzono anonimową ankietę. W badaniu wzięło udział 50 uczniów, w tym 37 chłopców oraz 13 dziewczyn.

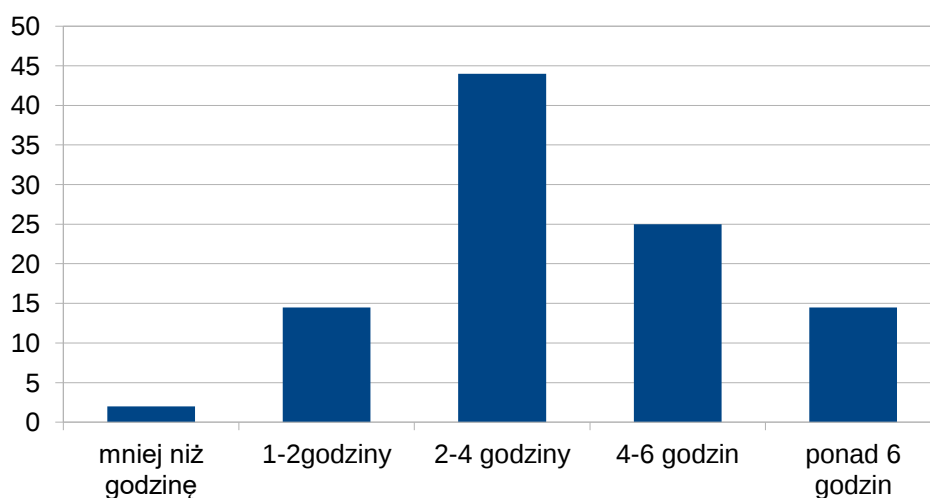
W diagnozie problemu nikotynowego tylko 8 % przyznało, że paliło papierosy, natomiast 92% odpowiedziało że nie paliło. W pytaniu o spożywanie alkoholu 78 % ankietowanych zadeklarowało, że nie

próbowało alkoholu, natomiast 22% przyznało że spożywało alkohol i najczęstszym rodzajem spożywanego alkoholu było piwo.

Podczas badania zadowalającym wynikiem jest to iż 100% badanych nie próbowało narkotyków.

W badaniu został poruszony temat „gier na pieniądze”. Te badanie pokazują, że aż ponad 69 % ankietowanych brało udział w takich grach. Jest to rzeczywiście bardzo wysoki wynik, który rzuca ciekawe światło na to, jak powszechnym zjawiskiem są „gry na pieniądze” w naszym społeczeństwie. Warto jednak pamiętać, że pod pojęciem „gry na pieniądze” kryje się bardzo szerokie spektrum zachowań – od niewinnego zakupu zdrażki raz w roku, poprzez udział w loteriach narodowych (jak Lotto), aż po regularną grę w kasynach czy zakładach bukmacherskich.

Następnym zagadnieniem było pytanie dotyczące czasu spędzanego na korzystaniu z Internetu. W Polsce statystycznie średni dzienny czas korzystania z internetu przeciętnego użytkownika to 3 godziny i 44 minuty – wynika to z ogólnopolskich badań. Zaś według danych ankietowych, czas spędzany przez respondentów w internecie odpowiedzi przedstawiają się następująco:

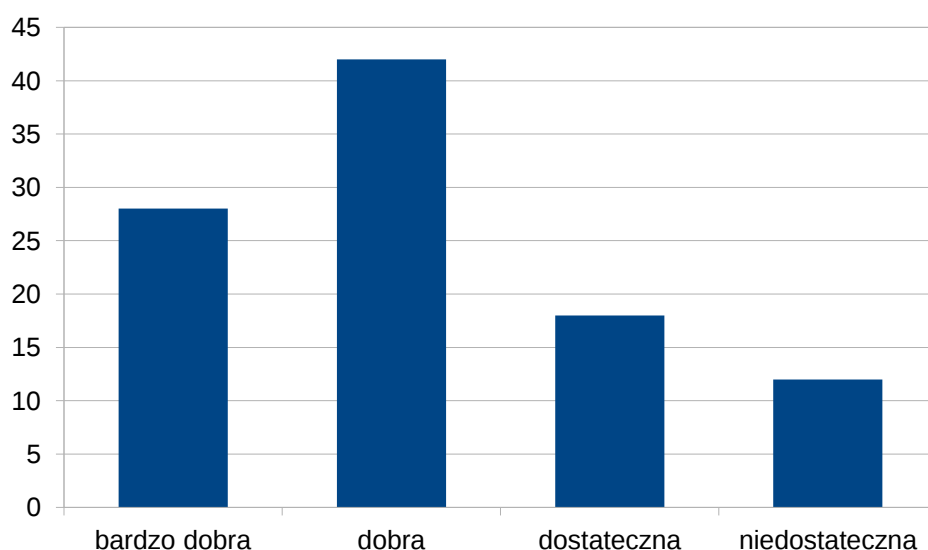

Badana młodzież najchętniej korzysta ze smartfonu bo aż 92%, następnie z laptopa 39% i na 3 miejscu komputer stacjonarny 22%. Ankieta potwierdza rosnący problem uzależnień czynnościowych. Młodzież coraz częściej wskazuje na trudności w kontrolowaniu czasu spędzanego przed smartfonem, w internecie oraz podczas gier komputerowych. Zachowania te są często bagatelizowane mimo ich realnego wpływu na zdrowie psychiczne.

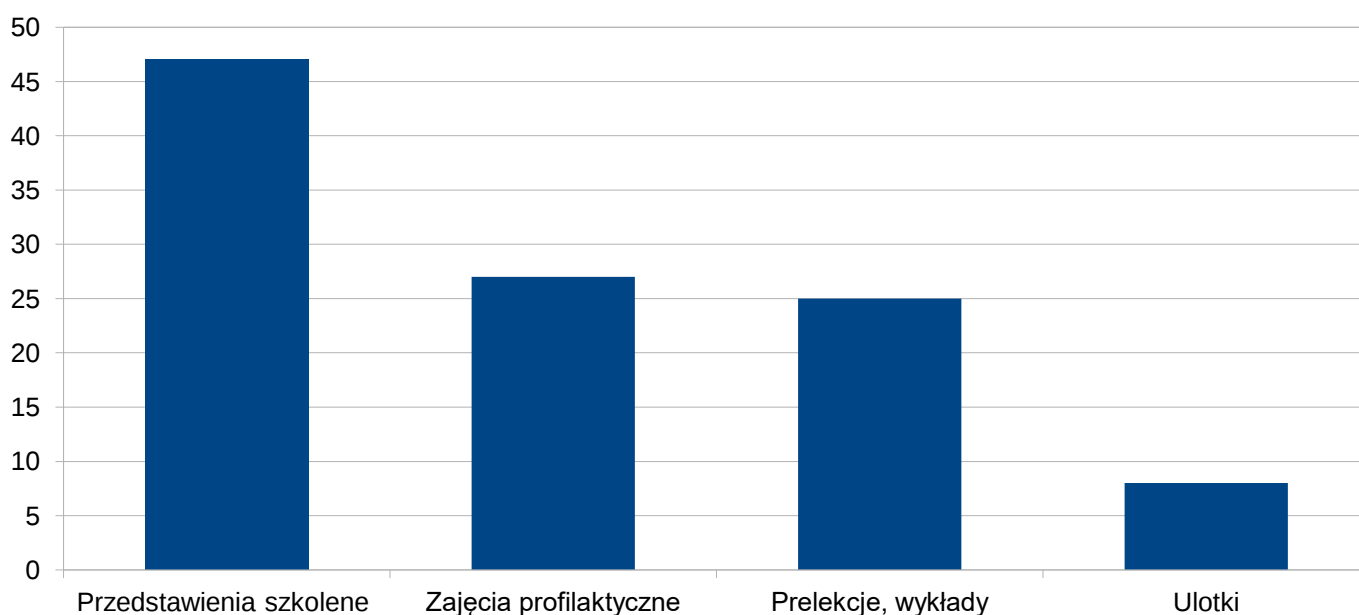
Analiza wyników badania wskazuje, że dominującą aktywnością podejmowaną przez respondentów jest komunikacja interpersonalna – prawie 71% osób (34 badanych) wskazało kontaktowanie się ze znajomymi jako główny cel korzystania z sieci. Tuż za nią plasuje się rozrywka w postaci gier wieloosobowych ponad 68%. Podczas gdy oglądanie filmików i słuchanie muzyki deklaruje ponad 62% ankietowanych, działalność kreatywna, taka jak prowadzenie bloga ponad 6 % czy publikowanie na YouTube 4 %, zajmuje ostatnie miejsca w zestawieniu. Co ciekawe, co czwarty badany, czyli 25% przyznaje się do korzystania z gier hazardowych online.

Zapytani respondenci najczęściej spędzają czas wolny korzystając z urządzeń multimedialnych bo prawie 67% wybrało taką odpowiedź i podobny procent bo prawie 67% jeździ rowerem bądź uprawia inny sport. Połowa badanych zadeklarowała spotkania z koleżankami i kolegami, natomiast z dodatkowych zajęć korzysta 15% badanych. Tylko 6% zaznaczyło odpowiedź opisową, udzielono informacji, że wolny czas spędzają pomagając rodzicom w gospodarstwie oraz ucząc się.

Na podstawie przeprowadzonych badań, ocena wiedzy respondentów na temat uzależnień (nikotyny, alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych) przedstawia się następująco:

Badanie ankietowe dotyczące profilaktyki i wiedzy o uzależnieniach wskazały, że respondenci w szczególności młodzież preferują aktywne, nowoczesne i bezpośrednie formy edukacji, zamiast tradycyjnych pogadanek. Uczniowie wybrali następujące formy zdobywania wiedzy na temat negatywnych skutków środków uzależniających:

Analizując przeprowadzoną ankietę, wyniki badania pokazują, że świadomość szkodliwości palenia papierosów i spożywania alkoholu jest wysoka. Należy kłaść nacisk na profilaktykę równieśniczą i wzmacnianie poczucia własnej wartości, co stanowi najskuteczniejszą barierę przed inicjacją alkoholową i nikotynową.

Zapobieganie grom hazardowym i uzależnieniom behawioralnym. Analiza ankiety w odpowiedzi sugeruje, że dzieci wymagają wsparcia w odróżnianiu bezpiecznej rozrywki od mechanizmów hazardowych obecnych w grach online. Wprowadzenie programów profilaktycznych ukazujących mechanizm uzależnienia od hazardu oraz budowanie postaw asertywnych wobec ryzykownych zachowań w sieci.

Bezpieczny Internet i konsekwencje nadużyć, należy w tym punkcie podkreślić, że świadomość zagrożeń to podstawa bezpieczeństwa. Można wyciągnąć wnioski, że wyniki ankiety wskazują na potrzebę uświadomienia dzieciom realnych konsekwencji nadmiernego korzystania z sieci, takich jak utrata kontroli nad czasem, pogorszenie wyników w nauce oraz ryzyko izolacji społecznej. Niezbędne jest edukowanie uczniów w zakresie rozpoznawania cyberprzemocy i szkodliwych treści, aby potrafili właściwie reagować na zagrożenia w świecie wirtualnym.

Zdrowe korzystanie z czasu wolnego to pozytywny aspekt profilaktyki – pokazanie alternatywnego spędzania czasu wolnego i zainteresowania rodziców co robi dziecko. Zauważalna jest korelacja między brakiem pasji poza komputerowych a ryzykiem nadużywania Internetu. Zadania jakie trzeba byłoby podjąć to promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego (sport, hobby, spotkania w świecie realnym) jako naturalnego sposobu na budowanie odporności psychicznej i zdrowy styl życia.

Ankieta pokazuje wzrost ryzyka uzależnień behawioralnych. W związku z tym wskazuje konieczność rozszerzenia programów profilaktycznych o higienę cyfrową i zapobieganie uzależnieniom od technologii.

Istotnym obszarem programu jest szeroko rozumiana działalność profilaktyczna, aby nie dopuścić do powstawania i rozprzestrzeniania się zjawiska alkoholizmu, narkomanii oraz zachowań behawioralnych.

IV. Realizatorzy programu

Realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Poświętne na lata 2026-2028 są:

1. Urząd Gminy Poświętne,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poświętnem,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poświętnem,
4. Zespół Interdyscyplinarny w Poświętnem,
5. Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Poświętnem,
6. Szkoła Podstawowa w Poświętnem,
7. Komisariat Policji w Łapach,
8. Gminna Biblioteka Publiczna w Poświętnem,
9. Dom Kultury w Poświętnem,
10. Parafie,
11. Sąd Rejonowy w Białymstoku,
12. Organizacje pozarządowe, działające na terenie Gminy Poświętne.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w Gminnym Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobywane podczas realizacji tych zadań pozwalają na coraz pełniejsze obejmowanie zasięgiem działań tych środowisk, które są najbardziej podatne na występowanie zagrożeń i problemów dotyczących patologii społecznych. Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływanej przez Wójta Gminy Poświętne (art.4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) zgodnie z zasadami

określonymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

V. Adresaci programu

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców Gminy Poświętne z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i zmagających się z uzależnieniami behawioralnymi, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

VI. Cele programu

1. Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Poświętne oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkoły znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych.

2. W latach 2026-2028 celem głównym będzie kontynuacja podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
- 2) prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych itp.,
- 3) zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków itp. m.in. poprzez organizację zimowego i letniego wypoczynku,
- 4) zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
- 5) zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin,
- 6) promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- 7) wzmacnianie kompetencji członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie,
- 8) wspieranie środowisk anonimowych alkoholików poprzez finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenie punktu konsultacyjnego, wsparcia psychologicznego oraz zakup materiałów edukacyjnych.

VII. Zadania programu i sposób ich realizacji

L.p.	Zadanie	Sposób realizacji zadania	Termin
------	---------	---------------------------	--------

I	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zagrożonych uzależnieniem	1. Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym lub Przemocą w Rodzinie. 2. Organizacja pomocy psychologicznej dla rodzin, dzieci oraz osób z problemem alkoholowym, problemem narkomanii, uzależnieniami behawioralnymi oraz problemami wychowawczymi. 3. Motywowanie do podjęcia leczenia i informowanie o miejscu realizacji świadczeń i ofercie placówek odwykowych i innych placówek udzielających profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i współuzależnionym. 4. Zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na tematy związane z uzależnieniami. 5. Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym	Lata 2026-2028
II	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	1. Podejmowanie przez Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności interwencyjno - motywujących wobec osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, do poddania się leczeniu odwykowemu, terapii lub oddziaływaniom korekcyjno- edukacyjnym. 2. Udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia. 3. Prowadzenie procedury interwencji Niebieska Karta w przypadku stwierdzenia przemocy. 4. Współpraca z GOPS w zakresie rozpoznawania i rozwiązywania problemów w rodzinach z problemem uzależnień i przemocy. 5. Prowadzenie w szkołach działań z zakresu profilaktyki /uzależnienia: od alkoholu, narkotyków, behawioralnych/ – we współpracy z policją i służbą zdrowia. 6. Organizacja wypoczynku letniego lub zimowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym- we współpracy instytucjami oświaty i kultury.	Lata 2026-2028
III	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i problemów narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i	1. Współpraca z placówkami oświatowymi i placówkami kultury w zakresie realizacji programów edukacyjno -profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, uczących umiejętności zdrowego i trzeźwego stylu życia, 2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dzieci i młodzieży. 3. Konkursy o tematyce profilaktycznej dla	Lata 2026-2028

	młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci	uczniów. 4. Działania o charakterze edukacyjnym dla rodziców – spotkania z pedagogiem i funkcjonariuszami Policji. 5. Współudział w organizowaniu imprez skierowanych do rodzin, promujących spędzanie wolnego czasu bez środków stymulujących. 6. Edukacja zdrowotna, zakup ulotek, broszur, publikacji o tematyce profilaktycznej. 7. Prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo-rekreacyjnymi, edukacyjnymi. 8. Spotkania integracyjne pokoleń.	
IV	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii, uzależnień behawioralnych	1. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych – broszury, ulotki, plakaty. 2. Współpraca z instytucjami- ośrodek pomocy społecznej, szkoła, służba zdrowia, Policja, dom kultury, sąd, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne- które są współrealizatorami Programu. 3. Organizowanie we współpracy z w/w instytucjami zimowego i letniego wypoczynku – integracja dzieci i młodzieży. 4. Dofinansowanie, wyposażenie w/w instytucji w pomoce oraz sprzęt niezbędny do realizacji zaplanowanych zajęć.	Lata 2026-2028
V	Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	1. Podjęcie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych. 2. Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Gminy, o których mowa w art. 12 ust 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 3. W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych, podjęcie przez gminę interwencji oraz występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny.	Lata 2026-2028
VI	Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej	Współfinansowanie zatrudnienia socjalnego osób uzależnionych od alkoholu po zakończonym leczeniu odwykowym z CIS w Łapach.	Lata 2026-2028
VII	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem	1. Współpraca z GOPS - rozpoznanie potrzeb osób uzależnionych i ich rodzin przez pracowników socjalnych, 2. Praca socjalna z rodzinami i osobami	Lata 2026-2028

	społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego	uzależnionymi, 3. Współpraca z asystentem rodziny, 4. Wsparcie finansowe i pomoc rzeczowa rodzinom osób uzależnionych.	
--	--	--	--

VIII. Zasady finansowania

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Poświętne na lata 2026-2028 rok są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml i są ujęte w budżecie Gminy Poświętne.

2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

IX Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poświętnem otrzymują wynagrodzenie za każdorazowy udział w posiedzeniach komisji, w wysokości 6 % minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia jest podpis na liście obecności stanowiącej załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji.

X. Monitoring i ewaluacja

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania niniejszego Programu na terenie Gminy Poświętne. Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2c ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt Gminy Poświętne sporządza, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z niniejszego Programu, i przesyła ją do tegoż Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poświętnem, przy ścisłej współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt sporządza raport z wykonania w danym roku Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.